Norsk Komponistforening

Norwegian Society of Composers
Société des compositeurs norvégiens
Norwegischer komponisten verband

Oslo den 19. oktober 2022

Høringsinnspill til Prop. 1S (2022-2023)

KULTURBUDSJETTET – EN TAPT MULIGHET OG EN SVEKKELSE AV KULTURENS KRAFT

Mer enn noen gang trengs kunst og kultur for å binde mennesker og nasjoner sammen i et større fellesskap. Norske komponister hadde håpet å få bidra til et kulturelt løft ut av en vanskelig og skremmende tid.

Vi ser det som negativt at regjeringen, sett opp imot prisveksten som er forventet neste år, kutter i kulturbudsjettet for 2023. Det frie feltet der kunsten skapes prioriteres ikke.

Når man ikke har greid å finne pengene til å satse på kultur så kunne man tatt igjen noe av det tapte gjennom aktiv forbedring i forvaltningen på kulturområdet. Det skjer ikke for vår del av musikkfeltet.

Mangelen på krav om satsning på ny norsk musikk overfor NRK klassisk og manglende krav om og rapportering av det samme overfor de store norske institusjonene viser at man ikke tar forvaltningsmessige grep for å få inn mer ny norsk musikk. Slik svekker budsjettet også mangfold, kjønnsbalanse og representativitet på musikkfeltet.

Unnfallenhet overfor NRK kap 12.4.5.1

Vi vil spesielt trekke fram Kultur- og likestillingsdepartementet sin beslutning, referert til i budsjettets 12.4.5, om at kravet om 40 prosent norsk musikk i radiokanalene ikke skal gjelde for NRK Klassisk og NRK Jazz. Dette blir særlig merkelig når departementet fremmer krav om 40 prosent norsk musikk i de kanalene det allerede i dag spilles mye mer norsk musikk enn dette. Samtidig, i NRK Klassisk der det spilles mye mindre norsk musikk ønsker man ikke å ha et slikt krav.

Det framstår som sært at man ikke setter fram et krav om å spille minst 40 prosent norsk musikk i NRK Klassisk og NRK Jazz når man i løpeteksten sender et tydelig signal ifra Kultur- og likestillingsdepartementet om at andelen norsk musikk i disse kanalene skal økes.

For de kanalene som faktisk trenger krav om forbedringer velger Kultur- og likestillingsdepartementet altså å ikke stille krav, snarere forutsettes det at det skal skje en stor endring og lover at de vil innføre et krav ved neste revisjon om dette ikke skjer. For Norsk Komponistforening er dette ulogisk.

Hvorfor ikke innføre klare forvaltningsmessige krav i dag som for de andre kanalene og heller la være å «true» NRK med at det blir et krav ifra neste forvaltningsperiode?

NRK dekker hele musikkfeltet og da må også kravene til andelen norsk musikk dekke helheten uten at to musikalske felt som jazz og klassisk utelates. Som teksten til departementet så glitrende slår fast, er det få andre kringkastere som dekker klassisk og jazz. Da må det jo være mer, og ikke mindre, viktig med et krav til den kringkasteren som har ansvaret for dette tilnærmede monopolområdet.

Setter kvinner og mennesker med en bred kulturell- og sosioøkonomisk bakgrunn utenfor det gode kulturelle selskap kap 9.2.1 og 9.2.2

Norske komponister hadde håpet på et budsjett som løftet den kulturelle utviklingen i en mer mangfoldig, kjønnsbalansert og representativ retning også for de som skaper, skriver og opplever musikk.

Vi vet at økt bruk av nyskrevet norsk musikk gir bedre kjønnsbalanse, representere større samfunnsgrupper og et større mangfold. Da er det forstemmende at de store musikkinstitusjonene som mottar milliarder av kroner fremdeles tviholder på et repertoar med kjerne i verk av forlengst avdøde menn i fra Mellom-Europa. I praksis

setter det mennesker med en bred kulturell- og sosioøkonomisk bakgrunn utenfor det gode kulturelle selskap og publikum får et fattigere tilbud.

Kultur- og likestillingsdepartementet og Norsk Kulturråd synes å være tilfredse med at kvinner og folk med en bred sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn ikke får ta del i tilbudet hos de velfinansierte norske kulturinstitusjonene.

Vi er forundret over at man ikke rapporterer tilstrekkelig i fra institusjonene til Norsk Kulturråd/Kulturdirektoratet og departementet på hvor mye ny norsk musikk man spiller og hvem som har skrevet denne musikken basert på kjønn, alder, kulturell og evt., sosioøkonomisk bakgrunn.

Hverken forvaltningen eller politikerne vet egentlig hvilken musikk som spilles i institusjonene og hvem den er skapt av og for. Norsk Komponistforening har spilt inn mulige rapporteringspunkter som kunne klarlagt dette og gjort politisk verdibasert styring mulig innen musikkområdet uten å oppnå noen endringer på dette feltet ennå.

Vår konklusjon er dessverre at budsjettet ikke endrer det faktum at den klassiske musikken, med regjeringens manglende finansiering, styringssignaler, kunnskap, rapportering og tilsyn, mer og mer framstår som et elitistisk, antikvarisk, urbant fenomen for den øvre middelklasse som resten av samfunnet skal betale kostnaden for.

For å få til en endring her trengs det tydeligere krav i tildelingsbrevene til institusjonene samt rapportering og tilsyn som støtter mangfold, representativitet og kjønnsbalanse i musikklivet.

Vi vil oppfordre familie- og kulturkomiteen til å sikre at regjeringen følger opp kravene til NRK og rapporteringen fra og styringen gjennom tildelingsbrevene overfor institusjonen slik at man oppnår reelle ønskede politiske resultater på området.

Mulig merknadstekst til kap 12.4.5.1 og 9.2.1 og 9.2.2

kap 12.4.5.1 - *Disse medlemmer* mener at høringsinstansenes innspill til NRKs plikter på musikkfeltet må bli lyttet til. *Disse medlemmer* mener kravet om minst 40 pst., norsk musikk må utvides til å gjelde alle NRKs radiokanaler. *Disse medlemmer* spesifisere at kravet gjelder både norske utøvere og komponister.

9.2.1 og 9.2.2 - *Disse medlemmer* har en tydelig forventning om at Kultur- og likestillingsdepartementet styrker det frie feltet, enten gjennom bevilgede midler eller en klarere styring av et mer tidsriktig og mangfoldig innhold i institusjonenes repertoar. *Disse medlemmer* ser at dette best kan styres gjennom departementets utforming av klare og konkrete krav i tildelingsbrevene om programmering av minst 10 pst. ny norsk musikk i institusjonenes repertoar. *Disse medlemmer* forutsetter også at departementet legger til rette for en grundig rapportering av aktivitet og tilsyn med at disse kravene overholdes fra institusjonenes side.

Jørgen Karlstrøm

Styreleder - Norsk Komponistforening